

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie P. B.

skazanego z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 lipca 2022 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 20 sierpnia 2019 r., sygn. akt III K [...],

1. oddała wniosek,
2. obciąża skazanego P. B. kosztami sądowymi postępowania o wznowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 20 sierpnia 2019r., sygn. akt III K [...], po rozpoznaniu sprawy P. B. oskarżonego o to, że w okresie od 22 maja 2014 r. do 30 października 2014 r. w P., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, posiadając pełnomocnictwo K. W. do sprzedaży w jego imieniu i na jego rzecz, stanowiącej jego własność nieruchomości w postaci działki nr 47 o powierzchni 30.6600 ha, położonej w miejscowości Ż. gm. R., przywłaszczył powierzone mu pieniądze w łącznej kwocie 1.659.600,00 zł, stanowiące mienie znacznej wartości, wpłacone na jego konto, tytułem zadatków oraz należności

głównej, przez osoby, które zakupiły przedmiotową działkę na podstawie aktów notarialnych; dot. przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 22 maja 2014 r. o nr Rep. A [...]7, w przedmiocie warunkowej umowy sprzedaży z dnia 15 września 2014 r. o nr Rep. A [...]4 oraz sprzedaży nieruchomości z dnia 29 października 2014 r. o nr Rep. A [...]1, działając w ten sposób na szkodę K. W., tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.:

1. uznał oskarżonego P. B. za winnego tego, że w okresie od dnia 23 maja 2014 r. do 30 października 2014 r. w P., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc upoważnionym na mocy pełnomocnictwa udzielonego przez K. W. aktem notarialnym Rep. A [...]2 z dnia 14 kwietnia 2014 r. do zawarcia umowy przedwstępnej sprzedaży, umowy warunkowej sprzedaży, odbioru zadatku lub zaliczki z tytułu umowy przedwstępnej sprzedaży, a także do zawarcia umowy przyrzeczonej sprzedaży nieruchomości stanowiącej działkę nr 47 o powierzchni 30.6600 ha, położonej w miejscowości Ż. gm. R., będącej własnością K. W., w jego imieniu i na jego rzecz, przywłaszczył powierzone mu pieniądze w łącznej kwocie 1.659.600 zł, stanowiące mienie znacznej wartości, wpłacone przez kupujących A. i J. małżonków G. na rachunek bankowy nr [...] prowadzony dla M. B. tytułem zadatku zgodnie z przedwstępną umową sprzedaży przedmiotowej nieruchomości na mocy aktu notarialnego z dnia 22 maja 2014 r. Rep. A nr [...], warunkową umową sprzedaży nieruchomości na mocy aktu notarialnego z dnia 15 września 2014 r. Rep. A [...]4 i umowy sprzedaży nieruchomości na mocy aktu notarialnego dnia 29 października 2014 r. o nr Rep. A [...]1, czym działał na szkodę K. W., tj. przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 294 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 1 i 2 k.k. karę 300 (trzystu) stawek dziennych grzywny przyjmując, iż jedna stawka dzienna wynosi 50 (pięćdziesiąt) zł;

2. na podstawie art. 69 § 1, 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. - w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015 r. - przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 (pięciu) lat tytułem próby;

3. na podstawie art. 46 § 1 k.k. - w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015 r. - przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. B. obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz oskarżyciela posiłkowego K. W. kwoty 1.659.600 (milion sześćset pięćdziesiąt dziewięć tysięcy sześćset złotych) zł;

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt II AKa [...], Sąd Apelacyjny w [...] - po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 sierpnia 2019 r., sygn. akt III K [...] - zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W dniu 11 marca 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego P. B. - adw. R. Z., w którym powołując się na przepisy art. 542 § 1 k.p.k. w zw. z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., wniósł o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt II AKa [...], wskazując jako podstawę wniosku okoliczność, że po wydaniu wyroku ujawnił się nowy istotny dowód wskazujący, że czyn przypisany skazanemu nie stanowił przestępstwa.

Wnioskodawca jako nowy dowód wskazał ugodę zawartą pomiędzy P. B. (skazanym) i K. W. (pokrzywdzonym) z dnia 24 marca 2021 r. (akt notarialny rep. A nr [...]6/2[...]), z której w ocenie obrońcy: (...) jednoznacznie wynika, że skazany i pokrzywdzony wspólnie realizowali przedsięwzięcia w zakresie obrotu nieruchomościami i w związku z tymi przedsięwzięciami zaistniał spór, co do zakresu ich wzajemnych zobowiązań, co podważa leżące u podstaw skazania P. B. ustalenia, że zachowanie przez oskarżonego części kwoty z tytułu sprzedaży nieruchomości (działki nr 47 w miejscowości Ż.) nie znajdowało podstaw w świetle zobowiązań stron, związanych ze wspólnym prowadzeniem działalności gospodarczej, a oskarżony miał świadomość braku tytułu prawnego do postąpienia ze środkami pieniężnymi w kwocie 1.659.600 zł, jak z własnymi, zaś eliminacja tych błędnych ustaleń i zastąpienie ich ustaleniami zgodnymi ze stanem rzeczywistym wynikającym z treści owej ugody, prowadzi do wniosku, że czyn przypisany skazanemu nie zawiera znamion czynu zabronionego z art. 284 § 2 k.k., gdyż obiektywnie posiadał on tytuł prawny do dysponowania środkami pieniężnymi ze

sprzedaży ww. działki i subiektywnie pozostawał w usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu, że taki tytuł mu przysługuje.

W związku z powyższym, obrońca skazanego wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] II Wydział Kamy z dnia 7 lipca 2020 r. (sygn. akt II AKa [...]) i uniewinnienie skazanego P. B. od przypisanego mu przestępstwa, względnie o uchylenie wymienionego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Ponadto na podstawie art. 546 k.p.k., obrońca wniósł o sprawdzenie okoliczności faktycznych w trybie art. 97 k.p.k., poprzez przesłuchanie K. W. na okoliczności wskazane w § 1 pkt 10 ugody z dnia 24 marca 2021 r. (akt notarialny rep. A nr [...]6/2[...]), tj. kwestii spornych związanych z prowadzeniem przedsięwzięcia pod firmą B. oraz treści stosunku prawnego, jaki łączył go w związku z tym przedsięwzięciem ze skazanym.

Prokurator Prokuratury Krajowej w pisemnym stanowisku z dnia 13 kwietnia 2022 r. wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie jest zasadny.

Przekonująca, i to w sposób oczywisty, jest argumentacja przedstawiona w uzasadnieniu stanowiska prokuratora Prokuratury Krajowej z dnia 13 kwietnia 2022 r., wobec czego, dla uzasadnienia powodów oddalenia wniosku, w zasadniczej części wystarczyłoby odwołanie się do tej argumentacji.

Dowód w postaci ugody z dnia 24 marca 2021 r., o której mowa we wniosku, jest dowodem nowym, choć rzeczywiście tylko w tym znaczeniu, że ugoda została zawarta po wydaniu wyroku Sądu II instancji (jest to bowiem w istocie dowód, odnoszący się do źródła dowodowego, znanego Sądowi orzekającym w sprawie, a więc mogący świadczyć co najwyżej o wadliwości dokonanej w sprawie oceny wiarygodności zeznań pokrzywdzonego). Zdaniem obrońcy skazanego, z treści tej ugody, w szczególności zaś z zawartego w § 1 pkt 10 zapisu wynikać ma, że skoro strony zrzekają się względem siebie jakichkolwiek istniejących lub przyszłych roszczeń, a gdyby w jakikolwiek sposób i z jakichkolwiek przyczyn było to dotknięte wadą oświadczają, że nie będą względem siebie dochodzić jakichkolwiek roszczeń, pod warunkiem terminowego wykonania zobowiązania wynikającego z tej ugody, to tym samym oznacza to, że skazany B. i pokrzywdzony W. „wspólnie realizowali

przedsięwzięcia w zakresie obrotu nieruchomościami i związku z tymi przedsięwzięciami zaistniał spór co do zakresu ich wzajemnych zobowiązań”, co podważa leżące u podstaw skazania ustalenie, że zatrzymanie przez oskarżonego części kwoty z tytułu sprzedaży nieruchomości w Ż. nie było uprawnione a oskarżony miał świadomość braku tytułu prawnego do postąpienia ze środkami pieniężnymi w kwocie 1.659.600 zł. jak z własnymi. U podstaw takiego wnioskowania wydaje się leżeć przekonanie obrońcy, że gdyby tak nie było, to pokrzywdzony nie zawierałby przedmiotowej ugody, jako że dysponował tytułem wykonawczym w postaci wyroku karnego, obejmującego orzeczenie o obowiązku naprawienia szkody w kwocie owych 1.659.600 zł. Jest to wnioskowanie w sposób oczywisty dowolne.

Trafnie zauważa prokurator w swoim stanowisku, że w § 1 pkt 11 ugody zapisano, że zrealizowanie terminowe wpłat, szczegółowo określonych w treści ugody, wypełnia całkowicie obowiązek naprawienia **szkody** w postaci zapłaty na rzecz K. W. kwoty 1.659.000 zł przez P. B., orzeczony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt II AKa [...], zaś tak ujęty zapis zdaje się wskazywać, że nadal K. W. (poprzez swego pełnomocnika) traktuje kwotę tę jako „szkodę”. Nadto, w świetle doświadczenia życiowego jest zrozumiałym, że z uwagi na rzeczywiście znaczny zakres rozliczeń pomiędzy nim a skazanym B., wynikający choćby z działalności tego ostatniego jako pełnomocnika W., pokrzywdzony mógł mieć powody by uporządkować tę sferę pomiędzy nimi, unikając przy tym uciążliwości związanych z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym. W tym kontekście zapis z § 1 pkt 10 owej ugody, że strony zrzekają się względem siebie jakichkolwiek istniejących lub przyszłych roszczeń, a gdyby w jakikolwiek sposób i z jakichkolwiek przyczyn było to dotknięte wadą oświadczają, że nie będą względem siebie dochodzić jakichkolwiek roszczeń, pod warunkiem terminowego wykonania zobowiązania wynikającego z zawartej ugody, w najmniejszym stopniu, nie uprawnia do wysnuwania tak daleko idących wniosków, tj. wniosków domniemywujących intencji pokrzywdzonego towarzyszących mu przy zawarciu (przez pełnomocnika) tej ugody, a równoznacznym zaprzeczeniu dotychczasowych zeznań złożonych w sprawie. Warto w tym miejscu zauważyć, że obrońca skazanego nie przedłożył jako dowodu swobodnego np. oświadczenia K.W., które

wyjaśniałoby np. właśnie jego rzeczywiste intencje, prowadzące do przedmiotowej ugody i powody wcześniejszego, bezzasadnego obciążania skazanego B. Zresztą, okoliczność wielości przedsięwzięć biznesowych W., w które zaangażowany był skazany B., złożoności łączących ich stosunków finansowych, stopień skomplikowania rozliczeń pomiędzy nimi znany był Sądowi Apelacyjnemu w [...], orzekającemu w postępowaniu odwoławczym, co wprost wynika z treści jego uzasadnienia. Sąd ten szczegółowo (k.10-13 uzasadnienia) wykazał dlaczego, w każdym razie w odniesieniu do nieruchomości w Ż., nie jest wadliwym ustalenie, że skazany zbywając ją nie działał jako współnik, lecz jedynie jako pełnomocnik pokrzywdzonego. Nadto, Sądowi temu znany był długotrwały proces zabiegów wcześniejszych, jeszcze przed zapadnięciem wyroku Sądu odwoławczego, zmierzających do zwarcia ugody pomiędzy nimi (por. k 5 uzasadnienia), gdzie celnie wskazał na postawę pokrzywdzonego, który konsekwentnie nie godził się na zawarcie jej przy stwierdzeniu, że wyjaśnienia zagadnień współpracy między nim a skazanym „pozwalają uznać, iż między stronami doszło do nieporozumienia wskutek braku wcześniejszych rozmów i wyjaśnień odnoszących się do ich wspólnych przedsięwzięć, który to brak rozmów skutkował zwróceniem się do organów ścigania przez K. W., przy czym z perspektywy czasu strony uznają zwrócenie się do organów ścigania za bezpodstawne. Wprawdzie ugoda ta miała dotyczyć innych działek niż działka nr 47 w Ż., niemniej okoliczność powyższa obrazuje stanowisko pokrzywdzonego co do tego, że nie uważał on generalnie za współnika w jego interesach i że skazany miał pełną świadomość co do swojej roli, a więc tego, że jest tylko pełnomocnikiem. W świetle tych wszystkich okoliczności, treść dołączonej do wniosku ugody, objętej aktem notarialnym z dnia 24 marca 2021 r. rep. A nr [...]6/2[...], niczego w sprawie nie zmienia. Wnioskodawca w istocie zmierza do podważenia zeznań pokrzywdzonego K. W., które - dokonując oceny dowodów i ustaleń faktycznych - Sąd meriti uznał za niewiarygodne, w części odnoszącej się do roli, jaką we współpracy z pokrzywdzonym miał skazany. Ustaleń swoich dokonał Sąd meriti (zaakceptowanych przez Sąd II instancji) przecież na podstawie zeznań szeregu świadków, wymienionych celnie w stanowisku prokuratora, oraz szeregu dokumentów zgromadzonych w sprawie, o których Sąd Apelacyjny stwierdził, że nie potwierdzają one twierdzeń skazanego,

jakoby on względem pokrzywdzonego, w zakresie powierzonego mu obrotu nieruchomościami, działał jako współnik. Nic nie wskazuje więc, przynajmniej w sposób mający cechy wysokiego prawdopodobieństwa, na intencję zmiany przez oskarżyciela posiłkowego K. W. postawy w stosunku do jego zeznań złożonych w toku postępowania, tym bardziej że - jak trafnie zauważa prokurator - postawa pokrzywdzonego po uprawomocnieniu się wyroku skazującego, wskazuje także na dążenie do wyegzekwowania od skazanego zapłaty orzeczonego obowiązku naprawienia szkody w kwocie 1.659.600 zł., o czym świadczy wniosek z dnia 21 lipca 2020 r. o nadanie klauzuli wykonalności temu wyrokowi w zakresie rozstrzygnięcia o tym obowiązku. Skoro zaś tak, to za bezzasadny, póki co, uznać należało wniosek „o sprawdzenie okoliczności faktycznych, w trybie art. 97 k.p.k., poprzez przesłuchanie K. W. na okoliczności wskazane w § 1 pkt 10 ugody z dnia 24 marca 2021 r., tj. kwestii spornych związanych z prowadzeniem przedsięwzięcia pod firmą B. oraz treści stosunku prawnego, jaki łączył go w związku z tym przedsięwzięciem ze skazanym”.

Podsumowując: zaoferowany we wniosku obrońcy, jako nowy, dowód z przedmiotowego aktu notarialnego, nie wskazuje z wysokim prawdopodobieństwem na konieczność uniewinnienia skazanego z powodu dokonania przez orzekające w sprawie Sądy błędnych ustaleń faktycznych, odnośnie do braku posiadania przez skazanego, jako jedynie pełnomocnika a nie współnika, tytułu prawnego do dysponowania środkami pieniężnymi ze sprzedaży działki w Ż. i odnośnie do braku podstaw do powzięcia przez niego usprawiedliwionego okolicznościami przekonania, że taki tytuł mu przysługuje.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy oddalił wniosek obrońcy skazanego P. B. o wznowienie postępowania, o kosztach postępowania wznowieniowego orzekając na podstawie art. 639 k.p.k.

[as]